

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. Eugeniu Carada , nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

Președintele Camerei Deputaților

AVOCATUL POPORULUI

REGISTRATURĂ GENERALĂ

IEȘIRE Nr. - 247 / 11 IAN. 2012

D.S.T.
P.B.P.

Stimată doamnă președinte a Camerei Deputaților,

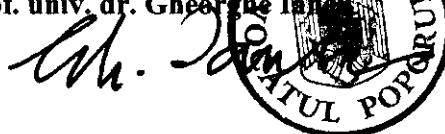
Avocatul Poporului, în îndeplinirea atribuțiilor constituționale și ale dispozițiilor art. 26 alin. (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a întocmit un "Raport special cu privire la situația art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, cu modificările și completările ulterioare, declarat neconstituțional de Curtea Constituțională prin Deciziile 1354/2010, nr. 1358/2010 și nr. 1360/2010, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu numărul 761 din data de 15 noiembrie 2010".

În acest sens, supunem atenției dumneavoastră acest raport, cu rugămintea de a aprecia asupra măsurilor ce se impun, referitor la situația descrisă.

Folosesc acest prilej, pentru a vă asigura, doamnă președinte, de înalta mea considerație.

Avocatul Poporului

Prof. univ. dr. Gheorghe Iancu

Doamnei Roberta Alma Anastase

Președintele Camerei Deputaților

București, 10 ianuarie 2012

RAPORT SPECIAL

cu privire la situația art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, cu modificările și completările ulterioare, declarat neconstituțional de Curtea Constituțională prin Deciziile 1354/2010, nr. 1358/2010 și nr. 1360/2010, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu numărul 761 din data de 15 noiembrie 2010

I. SCOPUL RAPORTULUI SPECIAL

Avocatul Poporului, în calitatea sa de garant al respectării drepturilor și libertăților fundamentale, în temeiul art. 26 alin. (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, atunci când constată cu prilejul cercetărilor întreprinse, lacune în legislație sau cazuri grave de corupție ori de nerespectare a legilor țării, prezintă un raport, conținând cele constatate, președinților celor două Camere ale Parlamentului sau, după caz, primului-ministru.

Prezentul Raport special are nu numai scopul de a evidenția lacuna legislativă creată ca urmare a declarării ca neconstituțional a art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, și pentru suspendarea aplicării unor dispoziții din titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările și completările ulterioare, ci și pe acela de a propune crearea unui cadru legislativ menit să prevadă reparații pentru suferințele cauzate de regimul comunist din perioada 6 martie 1945- 22 decembrie 1989.

În acest sens, apreciem ca fiind edificatoare Rezoluțiile Adunării Parlamentare a Consiliului Europei nr. 1096 (1996) intitulată "Măsurile de eliminare a moștenirii fostelor sisteme totalitare comuniste" și nr. 1481 (2006) intitulată "Necesitatea condamnării internaționale a crimelor comise de regimul comunist". Potrivit acestor acte cu caracter de recomandare pentru statele membre ale Consiliului Europei (la care România a aderat prin Legea nr. 64/1993 pentru aderarea României la Statutul Consiliului Europei, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I. nr. 238 din 4 octombrie 1993), este necesar ca persoanele nevinovate care au fost persecutate pentru fapte care ar fi considerate legale într-o societate democratică să fie reabilitate, să le fie restituite proprietățile confiscate (sau să primească compensații, dacă acest lucru nu mai este posibil) și, atât timp cât victimele regimului comunist sau familiile lor mai sunt în viață, să poată primi compensații pentru daunele morale suferite.

II. CADRU LEGAL

Legea nr. 221/2009 face parte din categoria actelor normative prin care s-au legiferat măsurile reparatorii care se acordă persoanelor privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora.

Legiuitorul român a acordat o atenție deosebită reglementărilor referitoare la reparațiile pentru suferințele cauzate de regimul comunist din perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989. În acest sens, au fost inițiate și adoptate reglementări privind: 1. restituirea bunurilor mobile și imobile preluate abuziv și, în măsura în care acest lucru nu mai este posibil, acordarea de compensații pentru acestea; 2. reabilitarea celor condamnați din motive politice; 3. acordarea de indemnizații, de despăgubiri pentru daunele morale suferite și alte drepturi.

Deși intenția legiuitorului a fost stabilirea unor norme legale care să prevadă reparații pentru suferințele cauzate de regimul comunist din perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, Legea nr. 221/2009 a fost deosebit de contestată.

Textul care a suportat însă cele mai multe critici a fost art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din lege, declarat la sfârșitul anului 2010, neconstituțional, de instanța de contencios constituțional.

Prin art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009, inițial s-a stabilit acordarea de despăgubiri pentru prejudiciul moral suferit, fără instituirea vreunei limite a cuantumului despăgubirilor, ținându-se seama numai de măsurile reparatorii deja acordate în temeiul Decretului-lege nr. 118/1990 și al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 214/1999.

Astfel, potrivit art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009 "Orice persoană care a suferit condamnări cu caracter politic în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989 sau care a făcut obiectul unor măsuri administrative cu caracter politic, precum și, după decesul acestei persoane, soțul sau descendenții acesteia până la gradul al II-lea inclusiv pot solicita instanței de judecată, în termen de 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi, printre altele, și obligarea statului la:

a) acordarea unor despăgubiri pentru prejudiciul moral suferit prin condamnare. La stabilirea cuantumului despăgubirilor se va ține seama și de măsurile reparatorii deja acordate persoanelor în cauză în temeiul Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare, și al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 214/1999, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 568/2001, cu modificările și completările ulterioare".

III. SESIZAREA CURȚII CONSTITUȚIONALE

Curtea Constituțională a fost sesizată cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009, de Statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice – Direcția Generală a Finanțelor Publice Constanța.

Ulterior sesizării Curții Constituționale, dispozițiile art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009 au fost modificate prin art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945- 22 decembrie 1989, și pentru suspendarea aplicării unor dispoziții din titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 446 din 1 iulie 2010, dispozițiile modificatoare având următoarea redactare:

„**Art. I:** Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 396 din 11 iunie 2009, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 5 alineatul (1), litera a) se modifică și va avea următorul cuprins:

a) acordarea unor despăgubiri pentru prejudiciul moral suferit prin condamnare în cuantum de până la:

1. 10.000 de euro pentru persoana care a suferit condamnarea cu caracter politic în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989 sau care a făcut obiectul unor măsuri administrative cu caracter politic;
2. 5.000 de euro pentru soțul/soția și descendenții de gradul I;
3. 2.500 de euro pentru descendenții de gradul al II-lea".

Prin urmare, art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 a modificat și completat dispozițiile de lege criticate, prin introducerea a trei puncte care au stabilit plafoane maxime ale cuantumului despăgubirilor, iar partea a doua a art. 5 alin. (1) lit. a) din lege a fost preluată și completată prin art. I pct. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 referitor la introducerea unui nou alineat al art. 5, și anume alin. (1¹), cu următorul conținut: "(1¹) La stabilirea cuantumului despăgubirilor prevăzute la alin. (1), instanța judecătorească va lua în considerare, fără a se limita la acestea, durata pedepsei privative de libertate, perioada de timp scursă de la condamnare și consecințele negative produse în plan fizic, psihic și social, precum și măsurile reparatorii deja acordate în temeiul Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, și al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 214/1999 privind acordarea calității de luptător în rezistența anticomunistă persoanelor condamnate pentru infracțiuni săvârșite din motive politice persoanelor împotriva cărora au fost dispuse, din motive politice, măsuri administrative abuzive, precum și persoanelor care au participat la acțiuni de împotrivire cu arme și de răsturnare prin forță a regimului comunist instaurat în România, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 568/2001, cu modificările și completările ulterioare."

Art. I pct. 1 și art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 221/2009, au fost atacate la instanța de contencios constituțional de Avocatul Poporului, printr-o excepție de neconstituționalitate.

Prin Decizia nr. 1354 din 20 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu numărul 761 din data de 15 noiembrie 2010, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 1 și art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 221/2009.

Ulterior, prin Deciziile nr. 1358 din 21 octombrie 2010 și nr. 1360 din 15 noiembrie 2010, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu numărul 761 din data de 15 noiembrie 2010, Curtea Constituțională a constatat că prevederile art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, cu modificările și completările ulterioare, sunt neconstituționale.

Ca urmare a deciziilor pronunțate, trimiterile la art. 5 alin. (1) lit. a) din lege rămân fără obiect, prin declararea acestora ca fiind neconstituționale.

IV. PRACTICA NEUNITARĂ A INSTANTELOR DE JUDECATĂ DUPĂ DECLARAREA CA NECONSTITUȚIONAL A ART. 5 ALIN. (1) LIT. A) TEZA ÎNTÂI DIN LEGEA NR. 221/2009

În lipsa punerii de acord a prevederilor declarate neconstituționale cu dispozițiile Constituției, în practica instanțelor s-a observat existența unei divergențe jurisprudențiale determinate de efectele deciziilor Curții Constituționale nr. 1 358 din 21 octombrie 2010 și nr. 1 360 din 21 octombrie 2010.

Ca urmare a divergențelor create, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Colegiul de conducere al Curții de Apel București și Colegiul de conducere al Curții de Apel Galați au declarat recurs în interesul legii privind soluționarea acțiunilor întemeiate pe dispozițiile art. 5 alin. (1) din Legea nr. 221/2009, în sensul de a se stabili în ce măsură textul menționat mai poate constitui temei juridic pentru acordarea daunelor morale, în cazul proceselor aflate în curs de soluționare la momentul pronunțării deciziilor de neconstituționalitate.

Prin Decizia nr. 12 din 19 septembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 789 din data de 7 noiembrie 2011, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, s-a stabilit că, urmare a deciziilor Curții Constituționale nr. 1 358/2010 și nr. 1 360/2010, dispozițiile art. 5 alin. (1) lit. a) teza I din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora și-au încetat efectele și nu mai pot constitui temei juridic pentru cauzele nesoluționate definitiv la data publicării deciziilor instanței de contencios constituțional în Monitorul Oficial.

V. CAZUISTICĂ

În cadrul activității desfășurate (dispecerat, audiență, petiții), Avocatul Poporului a constatat o vizibilă nemulțumire a persoanelor beneficiare ale Legii nr. 221/2009, referitor la lipsa reglementării unor dispoziții care să prevadă reparații pentru suferințele cauzate de regimul comunist din perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, în condițiile declarării ca neconstituționale a prevederilor art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009.

1. Prin petiția nr. 1255 din 15 februarie 2011, Vasile (nume fictiv) solicită să i se comunice dacă art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989 este sau nu constituțional. Totodată, solicită să i se transmită dacă deciziile Curții Constituționale au întâietate față de prevederea comunitară inclusă în art. 5 alin. (5) din Convenția europeană a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în condițiile în care art. 148 din Constituție este în vigoare.

În temeiul dreptului la informație, am informat petentul că prin Decizia nr. 1358 din 21 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu numărul 761 din data de 15 noiembrie 2010, **Curtea Constituțională a decis în sensul admiterii excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009.**

Prin Decizia nr. 1488 din 11 noiembrie 2010 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu numărul 884 din data de 29 decembrie 2010, **instanța de contencios constituțional a respins ca**

inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009, pe considerentul că sunt aplicabile în cauză dispozițiile art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, care prevăd că **nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale.**

Pe cale de consecință, prevederile art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009 sunt neconstituționale.

Cât privește deciziile (de admitere a excepției de neconstituționalitate) ale Curții Constituționale, i-am adus la cunoștință că potrivit art. 31 lin. (1) din Legea nr. 47/1992, **decizia prin care se constată neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare este definitivă și obligatorie.** Dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale, dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției (art. 147 alin. (1) din Constituție).

În completare, am precizat că dispozițiile art. 148 alin. (2) din Constituție se referă la tratatele constitutive ale Uniunii Europene, precum și la celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu care au prioritate față de **dispozițiile contrare din legile interne** și nu la deciziile instanței de caracter contencios constituțional, care nu sunt legi. În acest sens, menționăm că instanța de contencios constituțional este o autoritate politico-jurisdicțională care se situează în afara sferei puterii legislative, executive sau judecătorești, rolul său fiind acela de a asigura supremația Constituției ca Lege fundamentală a statului de drept. Acceptarea unei interpretări în sensul că deciziile Curții Constituționale sunt legi, ar echivala cu transformarea instanței de contencios constituțional într-un legislator pozitiv, ceea ce ar contraveni art. 61 din Constituție, potrivit căruia "Parlamentul este [...] unica autoritate legiuitoare a țării", fiind în contradicție și cu dispozițiile art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, potrivit cărora "Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului".

Prin urmare, nu se pune în discuție existența „întâietății” la care face referire în petiția formulată.

2. Prin petiția nr. 8050 din 10 noiembrie 2011, Ion (nume fictiv) apreciază că Legea nr. 221/2009 este blocată, motiv pentru care solicită să i se transmită dacă *legea menționată mai este valabilă, a fost blocată sau anulată, întrucât tribunalele nu mai primesc dosare și nici nu dau explicații.*

În virtutea dreptului la informație, i-am adus la cunoștință că **Legea nr. 221/2009** privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, cu modificările și completările ulterioare, **este în vigoare.**

În completare însă, am precizat că prin Deciziile nr. 1358/2010 și nr. 1360/2010, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu numărul 761 din data de 15 noiembrie 2010, Curtea Constituțională a constatat că *prevederile art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, cu modificările și completările ulterioare, sunt neconstituționale.*

Ca urmare a deciziilor pronunțate, trimiterile la lit. a) alin. (1) al art. 5 din lege rămân fără obiect, prin declararea art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009 ca fiind neconstituțional.

Deciziile menționate s-au comunicat celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, în vederea punerii de acord a prevederilor declarate neconstituționale cu dispozițiile Constituției, în conformitate cu prevederile art. 147 din Legea fundamentală.

Din verificările efectuate, nu am constatat existența unor dispoziții legale (în vigoare) care să le înlocuiască pe cele declarate neconstituționale.

În completare, i-am adus la cunoștință că, prin Decizia nr. 12 din 19 septembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 789 din data de 7 noiembrie 2011, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, ca urmare a recursului în interesul legii, declarat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Colegiul de conducere al Curții de Apel București și Colegiul de conducere al Curții de Apel Galați, privind soluționarea acțiunilor întemeiate pe dispozițiile art. 5 alin. (1) din Legea nr. 221/2009, a stabilit că, *urmare a deciziilor Curții Constituționale nr. 1.358/2010 și nr. 1.360/2010, dispozițiile art. 5 alin. (1) lit. a) teza I din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora și-au încetat efectele și nu mai pot constitui temei juridic pentru cauzele nesoluționate definitiv la data publicării deciziilor instanței de contencios constituțional în Monitorul Oficial.*

Cu atât mai mult, dispozițiile art. 5 alin. (1) lit. a) teza I din Legea nr. 221/2009 nu mai pot constitui temei juridic pentru eventuale acțiuni adresate instanțelor de judecată, întrucât acestea și-au încetat efectele prin declararea lor ca fiind neconstituționale.

Prin urmare, dispozițiile Legii nr. 221/2009 produc efectele juridice avute în vedere de legiuitor, cu excepția dispozițiilor declarate neconstituționale.

VI. ACTIVITATEA DESFĂȘURATĂ DE PARLAMENT

Deciziile Curții Constituționale, mai sus menționate, s-au comunicat celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, în vederea punerii de acord a prevederilor declarate neconstituționale cu dispozițiile Constituției, în conformitate cu prevederile art. 147 din Legea fundamentală.

Potrivit art. 147 alin. (1) din Constituție „Dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept”.

Din verificările efectuate, am constatat că pe site-ul Camerei Deputaților figurează **Proiectul de Lege privind regimul juridic al drepturilor cuvenite victimelor regimului totalitar comunist PL-x nr. 244/09.05.2011, aflat la comisii din 09. 05. 2011.**

Consiliul legislativ a avizat favorabil propunerea legislativă, cu unele observații.

Guvernul României, corect, nu susține adoptarea propunerii legislative, în principiu, pe considerentul că inițiatorii propunerii legislative nu precizează sursele financiare necesare aplicării măsurilor propuse, încălcându-se astfel dispoziția art. 138 alin. (5) din Constituție, care prevede că nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare. În acest sens, se invocă și prevederile art. 15 alin. (1) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, care stabilesc că *în cazurile în care se fac propuneri de elaborare a unor proiecte de acte normative a căror aplicare atrage micșorarea veniturilor sau majorarea cheltuielilor aprobate prin buget, trebuie să se prevadă și mijloacele necesare pentru acoperirea minusului de venituri sau creșterea cheltuielilor.* De asemenea, se invocă prevederile art. 7 din Legea nr. 69/2010 a responsabilității fiscal bugetare, potrivit căreia, *în cazul propunerilor de introducere a unor măsuri/politici/inițiative legislative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, inițiatorii au obligația să prezinte: a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.*

În sensul celor de mai sus, sunt de reținut Deciziile Curții Constituționale nr. 1092/2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 712 din data de 20 octombrie 2008 și nr. 1093/2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 711 din data de 20 octombrie 2008, în care Curtea Constituțională a reținut că stabilirea sursei de finanțare și insuficiența resurselor financiare din sursa astfel stabilită sunt două aspecte diferite: primul aspect este legat de imperativele art. 138 alin. (5) din Constituție, iar al doilea nu are caracter constituțional, fiind o problemă exclusiv de oportunitate politică, ce privește, în esență, relațiile dintre Parlament și Guvern.

Mai mult, dacă s-ar reține că lipsa precizării exprese a sursei de finanțare presupune, implicit, inexistența sursei de finanțare, aceasta ar echivala cu o prezumție fără suport constituțional, ceea ce este inadmisibil. În jurisprudența sa, de exemplu, Decizia nr. 515 din 24 noiembrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.195 din 14 decembrie 2004, Curtea a statuat că finanțarea cheltuielilor bugetare se face din surse financiare alocate în buget, iar majorarea unor cheltuieli se finanțează fie prin suplimentarea alocațiilor bugetare din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, fie prin rectificare bugetară, pentru anul bugetar în curs, iar pentru anul următor se înscriu în buget anual.

VII. CONCLUZII ȘI PROPUNERI

Având în vedere dispozițiile art. 147 alin. (1) din Constituție, precum și Rezoluțiile Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, amintite în prezentul raport special, dar și situația acțiunilor întemeiate pe dispozițiile declarate neconstituționale, aflate în curs de soluționare pe rolul instanțelor de judecată, care se resping ca urmare a caracterului obligatoriu, *erga omnes*, al deciziilor instanței de contencios constituțional, și imposibilitatea formulării de noi acțiuni în vederea obținerii unor despăgubiri de persoanele vizate de Legea nr. 221/2009, **considerăm că se impune cât mai curând cu putință, legiferarea unor**

dispoziții care să înlocuiască prevederile art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009, declarate neconstituționale.

Având în vedere și sesizarea Parlamentului de către Curtea Constituțională, o soluție pentru rezolvarea acestei situații ar fi finalizarea procedurilor parlamentare în cazul Proiectului de Lege privind regimul juridic al drepturilor cuvenite victimelor regimului totalitar comunist PL-x nr. 244/09.05.2011, desigur, într-o formulare care să răspundă atât deciziilor Curții Constituționale, cât și exigențelor impuse de art.138 alin. (5) din Constituție.

Totodată, facem propunerea ca art. 5 alin. (1) lit. a) teza întâi din Legea nr. 221/2009, să aibă următorul conținut: (1) „Orice persoană care a suferit condamnări cu caracter politic în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989 sau care a făcut obiectul unor măsuri administrative cu caracter politic, precum și, după decesul acestei persoane, soțul sau descendenții acesteia până la gradul al II-lea inclusiv pot solicita instanței prevăzute la art. 4 alin. (4), în termen de 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentelor dispoziții, obligarea statului la: a) „acordarea de compensații bănești pentru prejudiciile morale, cauzate de condamnările cu caracter politic sau de măsurile administrative cu caracter politic. Pentru sume mai mari de 50 000 de lei, plata se face în tranșe egale, în termen de 5 ani de la pronunțarea hotărârii judecătorești definitive și irevocabile”.